

עמק החולה

עמק החולה הוא עמק מישורי בצפון הארץ המצוי בצפון בקע הירדן, חלק מהשבר הסורי אפריקני. בשנות ה-50 של המאה ה-20 השתנה נופו של עמק החולה שינוי קיצוני בעקבות ייבוש האגם והביצה. הייבוש נעשה כדי לנצל את הקרקעות הפוריות ואת שפע המים להרחבת השטח המעובד. מבצע הייבוש הוליד את המאבק הסביבתי הראשון בישראל והביא לייסוד החברה להגנת הטבע ולהקמת שמורת החולה. זוהי שמורת הטבע הראשונה בארץ בה נשמר חלק קטן מנוף האגם והביצות.

במרוצת השנים שלאחר הייבוש התברר כי נגרם נזק של ממש למערכות אקולוגיות בעמק החולה: האגם והביצה שימשו טרם ייבושם כמעין אגן שקיעה לסחף רב, ולאחר הייבוש סחף זה הובל בכמויות רבות אל הכנרת ופגע באיכות מימיה; אדמת הביצה (הכבול) התגלתה כקשה לעיבוד ונוטה להתחמם ולהתלקח; אובדן מקור הלחות שהגיעה מהאגם והביצה הביא לעליית מפלס החום בקיץ ומפלס הקור בחורף; ייבוש האגם והביצות הוביל להכחדת החי והצומח הייחודיים לאזור ובהם כמה מינים נדירים. בשל כך החלו בראשית שנות ה-90 של המאה ה-20 להציף מחדש חלקים מהעמק בתהליך מבוקר. הצפה זו יצרה את גוף המים המלאכותי הקרוי **אגמון החולה**. ההצפה הביאה להופעתם מחדש של עופות נודדים רבים, שמיעטו לבוא לעמק אחרי הייבוש, כגון להקות עגור אפור, הפוקדות את אגמון החולה וסביבתו בסתיו ובאביב.

ברוב שטחי העמק מגדלים כיום גידולי שדה, פרדסים ומטעי פרי אחרים. משנות ה-90 התפתח מאוד ענף התיירות באזור, וכיום מוצעים כמעט בכל יישובי העמק שירותי הלנה, בתי מלון ובעיקר צימרים. עם מוקדי התיירות העיקריים נמנים שמורת הטבע תל דן ושמורת החולה, אגמון החולה המשמש מוקד צפרות, פעילות רפטינג באפיקי נחל שניר והירדן וטיולים לאורך הערוצים של שאר הנחלים בעמק.